

De Vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS) roept op om advocaten te betrekken bij het maken van huwelijkse voorwaarden. Een discussie die in 2009 ook al opblaasde. Volgens de vereniging heeft de notaris wel enige expertise

van familierecht, maar is het geen kernactiviteit. Hierdoor zou er ruimte voor discussie ontstaan. Volgens de advocaten moeten er betere voorwaarden worden gemaakt én het liefst met behulp van een advocaat.

‘Een gemiddelde notaris weet (veel) meer van huwelijkse voorwaarden dan een gemiddelde advocaat, alleen al omdat een notaris standaard huwelijksgoederenrecht in zijn opleiding heeft gehad. Natuurlijk zijn er altijd uitzonderingen en specialisten, maar dat geldt ook voor notarissen. Ook al haal je er honderd advocaten en accountants bij, er zal altijd achteraf blijken dat het na dertig jaar huwelijk anders geregeld had moeten worden. Het feit dat rechters nogal eens huwelijkse voorwaarden aan de kant schuiven, heeft vaak niet te maken met het feit dat de regels van de huwelijkse voorwaarden niet helder zijn, maar dat de werkelijkheid later anders is. En die beslissingen maken rechters uiteraard op verzoek van diezelfde advocaten die, ook al zijn de teksten helder, toch hun gelijk willen

halen. Bovendien is het de beroepshouding van de notaris om onpartijdig te zijn. Moeten er dan twee advocaten en nog een accountant aan te pas komen? Laten we dat alstublieft vrijlaten. Wie meent dat zijn of haar advocaat er ook naar moet kijken, kan dat nu ook laten doen. Ten slotte zijn de gevolgen van de gemeenschap van goederen veel groter dan het maken van huwelijkse voorwaarden waar meestal juist de gevolgen van het huwelijk worden geneutraliseerd. Bedenk hoe relatief deze discussie is als je weet hoe droevig de voorlichting is als je vóór je huwelijk niet eens bij een notaris bent geweest. Dan lijkt mij een andere discussie veel relevanter: moet niet iedere Nederlander met trouwplannen verplicht eerst naar een notaris om zich te laten voorlichten?’

ONEENS

Louis Zonnenberg,
advocaat Den Bosch

‘Doordat de maatschappelijke verhoudingen de laatste dertig jaar sterk zijn veranderd en de regelgeving op het gebied van het familierecht ingewikkeld is geworden, vergt advise-

ring en vertegenwoordiging van personen in het familierecht specialistische kennis. Alleen al op het gebied van het relatievermogensrecht is er heel veel veranderd. Gebleken is dat de huwelijkse voorwaarden, zoals die in de tweede helft van de vorige eeuw werden opgesteld, de toets van de kritiek niet kunnen doorstaan. Periodieke verrekenbedingen hebben tot een stroom aan jurisprudentie geleid. De procedures werden alle door advocaten gevoerd. Zij hebben bij uitstek kunnen zien waar verbetering in huwelijkse voorwaarden kunnen worden aangebracht. Niet alleen de notaris, maar ook de advocaat is deskundig in het opstellen van contracten. Samenlevingsovereenkomsten, partnerschaps- en huwelijkse voorwaarden kunnen net zo goed door de advocaat worden opgesteld als door de notaris. In mijn artikel “Wetsvoorstel

echtscheidingsnotaris: een gemiste kans” (EB Tijdschrift voor Scheidingsrecht, september 2011) heb ik een lans gebroken voor de begeleiding van familierechtelijke zaken door gespecialiseerde advocaten en notarissen. Toen schreef ik dat huwelijkse voorwaarden niet langer ongestraft moeten kunnen worden opgesteld door niet in het familierecht gespecialiseerde notarissen, maar door notarissen en advocaten die gespecialiseerd zijn. Er bestaat geen enkel redelijk argument om de in het familierecht gespecialiseerde advocaat allerlei ingewikkelde contracten te laten opstellen (zoals echtscheidingsconvenanten), maar niet het contract waarin huwelijkse voorwaarden staan. Bij het opstellen daarvan blijft de advocaat bij zijn leest!’

Stelling:

Huwelijkse voorwaarden.
Advocaat blijf
bij je leest!

EENS

Herman Holland,
notaris Roden

ONEENS

Bart Breederveld,
advocaat Alkmaar

‘Voor zover met deze stelling wordt bedoeld dat advocaten niet in staat zouden zijn goede huwelijkse voorwaarden te maken, ben ik het niet met deze stelling eens. Naast procederen, houdt een advocaat zich bezig met adviseren, waarvan het opstellen van overeenkomsten een belangrijk onderdeel is. Het maken van

huwelijkse voorwaarden is in feite niet anders dan het opstellen van een overeenkomst. Tot halverwege de vorige eeuw eindigde een huwelijk voornamelijk door overlijden van een van de echtgenoten. En voor de afwikkeling van de nalatenschap werd de notaris ingeschakeld. Onder die omstandigheid was ook de notaris de aangewezen persoon voor het opstellen van een overeenkomst die de huwelijksvermogensrechtelijke verhouding van de echtgenoten regelde. Dat is inmiddels drastisch veranderd. Een groot aantal huwelijken eindigt door echtscheiding. Voor het afwickelen van de daaraan verbonden gevolgen wordt met name een advocaat ingeschakeld. Die advocaat maakt ook het echtscheidingsconvenant waarin de vermogensrechtelijke gevolgen van na de echtscheiding zijn geregeld. Daarvoor gelden geen vormver-

eisten. De advocaat kan inmiddels goed overzien welke aangelegenheden met het oog op echtscheiding in huwelijkse voorwaarden een regeling behoeven om te voorkomen dat daarover bij echtscheiding geschillen ontstaan. Zowel notarissen als advocaten zijn zich gaan specialiseren. En dan geldt zowel voor de notaris als de advocaat dat niet iedereen deze specifieke deskundigheid heeft. Alleen diegenen – advocaat en notaris – die gespecialiseerd zijn in het familie(vermogens)recht hebben die deskundigheid wel. Beiden moeten niet alleen de mogelijkheid hebben echtgenoten te adviseren bij het sluiten van een overeenkomst van huwelijkse voorwaarden, maar deze ook voor hen kunnen opstellen. Kortom: huwelijkse voorwaarden door advocaat en notaris: ja! Maar advocaat en notaris houd je dan beiden bij je leest!’

‘Er wordt weleens gezegd dat er in het notariaat met standaard tekstblokken wordt gewerkt die op meerdere manieren interpreteerbaar zijn. Dat is natuurlijk onzin. Het probleem met huwelijkse voorwaarden is dat je ze opstelt in de hoop ze niet nodig te hebben, voor een situatie waarvan je niet weet hoe het vermogen dan is samengesteld en hoe de verhoudingen tussen partijen zijn. Tel daarbij op dat mensen er niet naar leven én de toepassing van redelijkheid en billijkheid. Waterdichte huwelijkse voorwaarden bestaan daarom niet. Dat wil niet zeggen dat we geen gebruik moeten maken van de ervaringen van advocaten. Overleg met de advocatuur is goed om beter inzichtelijk te krijgen hoe de huwe-

lijkse voorwaarden (en trouwens ook samenlevingscontracten) in de praktijk uitpakken bij faillissement en scheiding. Dit is in het notariaat onderbelicht. Goed overleg met de advocatuur kan de huwelijkse voorwaarden op een hoger niveau brengen. Dit overleg dient dan wel plaats te vinden met gespecialiseerde advocaten; het gemiddelde niveau van de advocatuur is namelijk bedroevend. Maar uiteindelijk valt of staat dit met de aandacht die de echtgenoten eraan willen geven, en de prijs die zij voor advies willen betalen. Overigens is het jammer dat het notariaat alleen maar reageert. Waarom zetten wij niet zelf een koers uit. Wellicht een nieuwe stelling? *Echtscheiding op gemeenschappelijk*

EENS

Michaël Lentze,
notaris Den Haag

verzoek? Advocaat blijf bij je leest. Notarissen en zeker de daartoe gespecialiseerde zijn beter toegerust dan advocaten.’

EENS

Tim Dröge,
notaris Delft

‘Ik ben het met de vFAS eens dat veel huwelijken eindigen in een vechtscheiding, maar anders dan de advocaten menen, is het de

vraag of dat de schuld is van de huwelijkse voorwaarden of van de slimme advocaten. Want wat er ook voor moois in die huwelijkse voorwaarden staat, de meeste advocaten treden op voor hun cliënt en dat zal die cliënt (en de tegenpartij) weten ook. Daar waar de notaris een echtscheiding behandelt, komt het niet zo vaak tot een vechtscheiding. Dat komt hoofdzakelijk doordat de notaris gewend is met beide cliënten te overleggen. Hij zal het niet in zijn hoofd halen cliënten tegen elkaar uit te spelen, maar probeert een oplossing te vinden waar beide partijen mee kunnen leven zodat zij zonder ruzie de kamer van de notaris verlaten. Dat aspect mis ik helaas bij veel advocaten. Wat ook speelt, is dat de meeste cliënten nauwelijks beseffen waar ze het bij

huwelijkse voorwaarden over hebben. Ze beginnen het huwelijk vaak “simpel” en “arm” en kunnen zich totaal geen voorstelling maken van wat er allemaal te gebeuren staat. Een aantal zou in dat opzicht niet eens de akte mogen tekenen, wegens gebrek aan inzicht. Niet dat zij dom zijn, maar het interesseert ze (nog) niet. Die interesse is er twintig jaar later – met een scheiding in het verschieft – opeens wel. Ja, en dan wreekt zich het feit dat men eerder verzuimde zich in de materie te verdiepen. Maar om dat nu de notaris in de schoenen te schuiven? Het is een illusie te denken dat de advocatuur wel in staat zou zijn de aanstaande echtgenoten van de impact van de huwelijkse voorwaarden te doordringen.’